

Björna kyrka och kyrkogård

Kyrkan

Det första kyrkan i Björna invigdes 1800. Kyrkan brann dock ned 1848. Planering och byggnation av nuvarande kyrka tog vid omgående och kyrkan kunde tas i bruk 1853. Den nuvarande kyrkan byggdes cirka 30 meter nordväst om den nedbrunna kyrkan.

Björna kyrka är ritad av Fredrik Wilhelm Scholander. Det är en enskeppig salskyrka i trä med smalare kor i öster och torn i väster. Kyrkan ligger på tomtens högsta punkt med en liten platå norrut. Kyrktomten omsluter kyrkan men har sin största utbredning i slänten åt sydöst.

En första renovering påbörjades 1890 och var klar 1905. I etapper byggdes läktare. Läktarorgeln byggdes 1902 av E A Setterqvist & son orgelbyggeri i Örebro och omdisponerades 1959 av samma firma. Vid renoveringen 1956–1957 tillkom sakristia, kyrkan varmbonades och målades om invändigt såväl som utvändigt. Även altaruppsatsen "Golgata" av Holger Persson, Sollefteå tillkom vid renoveringen.

Unikt med dopfunten är att när man håller i vattnet så framträder en fisk. En symbol som de första kristna använde för att visa att de var Jesu efterföljare. 1989 fick kyrktornet ett nytt kopparkak.

Många har saknat målningarna i taket och vid takrenoveringen 2021 målades därför "Ära vare Gud i höjden" tillbaka. En del av det gamla korfönstret har blivit en tavla ovanför det flyttbara altaret i korets vänstra del. Den dåtida färgsättningen är den som nu konserverats under den invändiga renoveringen 2024. Bland annat har kyrkbänkarna återfått sin ursprungliga ljusa färg.

Gravkapellet

Gravkapellet byggdes 1880 och har genomgått flera väsentliga ombyggnationer, runt 1930 och runt 1956. Kapellet fick på 1970-talet namnet Löftets kapell. 1989 gjordes en utbyggnad av kapellet med bland annat hall och toaletter.

Kyrkogården

De första familjegravarna iordningställdes 1890 och anlades från kyrkbron och söder ut. Före 1890 var de flesta gravarna så kallade "Allmänning" vilka bekostades av församling/kommun. Undantaget var några få prästgravar som var belägna runt den första kyrkan.

De första åtgärderna som företogs på kyrkogården var dränering av den vattensjuka marken. Eftersom det var skogsmark var det mycket sten som låg på ytan, 1880 påfördes därför ett tjockt lager med grus.

Under 1970- och 1980-talet pågick en rivningshysteri på många kyrkogårdar, så även i Björna. Många omgärdningar av järn och häckar försvann och ersattes med gräs. Positivt var att det skapade en lummig känsla.

Under 1990-talet så försökte man återskapa de lugna rummen och hitta nya mer lättskötta blommande häckar och slippa de tidsödande figurklippta häckarna.

Södra delen togs i bruk 1994, ritad av Lennart Lundqvist. Då skapades också en minneslund vilken har en gjutbronsskylt med en dikt av JO Wallin.

Utvecklingen av kyrkogården fortsatte och en trädgårdsmästare anställdes för att, tillsammans med personalen, jobba med såväl skötsel som nya idéer om bland annat artrikedom.

Ett litet jordgubbsland med pergola finns nu, där besökare kan ta en paus och även smaka på bären. Längs vägen finns även ängsmark med tillhörande lada och mjölkbord.

Björna kyrkogård har en speciell kuperad miljö med många stenmurar. Målsättningen är att utveckla den miljön samt behålla ursprungsidéerna. Det syns bland annat på den populära askgravplatsen där man försökt skapa skogskänsla genom att använda naturmaterial.

Stor energi är lagd på att behålla den rustika och lummiga känslan; belysningsstolpar av trä, trädplanteringar och inte minst det staket som ska målas med tjära och uppföras runt kyrkogårdens serviceplatser.

En kulturinventeringen är påbörjad av kyrkogården med förhoppning att vara klar 2025. I samband med det planeras uppsättning av skyltar som ska ge besökarna spännande berättelser om några av de historiska gravplatserna.

